

Jaarverslag over het jaar 2023 van de Stichting Vrienden van de Kerk op de Kranenburg/Heiligenbeeldenmuseum

1. INLEIDING

De op 4 september 1998 opgerichte Stichting Vrienden van de Kerk op de Kranenburg (VKK) heeft als doelstelling het bevorderen van de instandhouding van de Antonius van Paduakerk – de oudste nog bestaande kerk van de bouwheer Pierre Cuypers, tevens Rijksmonument - en de exploitatie hiervan in overeenstemming met de waardigheid en het gewijde karakter ervan. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Centraal Gelderland onder nummer 08078842, is tevens ingeschreven in het UBO-register en is door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Als middel om dit doel te bereiken wordt sinds 2000 in dit kerkgebouw het Heiligenbeeldenmuseum geëxploiteerd.

Het Heiligenbeeldenmuseum staat sinds december 2008 als erkend museum geregistreerd in het Museumregister en is lid van de Nederlandse Museumvereniging.

2. BEHEER VAN DE ANTONIUS VAN PADUAKERK

-Relatie tot de GK

De Antonius van Paduakerk is op 31 december 2009 door het Parochiebestuur van de Christus Koning/H. Antonius van Paduaparochie in eigendom overgedragen aan de Stichting Oude Gelderse Kerken(GK), die daarmee verantwoordelijk is voor groot onderhoud en restauratie.

Sindsdien huurt de Stichting VKK het kerkgebouw van GK. De huur wordt vanaf 2015 jaarlijks geïndexeerd aan het gestegen prijspeil(CPI-index). De VKK neemt daarnaast het dagelijks onderhoud, het tuinonderhoud, de kosten van water en energie en de gebruikerslasten voor haar rekening. Het bestuur van de VKK fungeert tevens als plaatselijke commissie (PC) van GK.

Uit dien hoofde is er regelmatig en waar nodig tussentijds overleg over alle daarvoor in aanmerking komende zaken. Ook faciliteert de VKK GK bij externe vertegenwoordigingen en het ter beschikking stellen van een vergaderlocatie.

Naast het periodieke overleg hebben in het verslagjaar intensieve contacten plaatsgevonden in verband met de bouw van een nieuwe depotruimte voor het museum en de uitgave van een speciale vrijwilligerskrant.

-Stand van zaken voormalig klooster, pastorie en buitenomgeving

Het voormalige Klooster van Kranenburg, is aan het einde van 2018 na een ingrijpende verbouwing door de nieuwe exploitant in gebruik genomen als behandelcentrum voor mensen met PTSS. De bewoners van de voormalige Cuyperspastorie hebben het gebouw per 1 april 2021 verkocht en overgedragen aan een investeerder die het gebouw heeft ingezet voor dagbehandelingen van het Traumacentrum. Sindsdien vindt er een intensief (voet)verkeer plaats tussen hun beide gebouwen over het bij het museum in gebruik zijnde terrein, zowel aan de voor- als achterzijde. Afspraken over dit gebruik zullen op korte termijn met alle partijen schriftelijk worden vastgelegd onder supervisie van de grondeigenaar – GK.

- Kerkorgel

Het orgel in de kerk heeft ook een monumentale status en is bijzonder omdat de basis van dit orgel ouder is dan de kerk zelf en heeft dienst gedaan in de voormalige waterstaatskerk. Het is daarna ingebouwd op het doksaal en in 1911 vergroot door de fa. Winkels uit Boxmeer en in 1964 nogmaals aangepast door de orgelbouwer Vermeulen.

In 2021 hebben 2 voormalige orgelbouwers en 1 adviseur het orgel goed onderhanden genomen en hebben enkele museumvrijwilligers schoonmaak- en betimmeringswerkzaamheden uitgevoerd. Het resultaat is dat het orgel sinds 2022 weer goed bespeelbaar is en regelmatig door enkele ervaren organisten wordt bespeeld. In het najaar van 2023 zijn enkele onderdelen van het orgel opnieuw schoongemaakt en gestemd.

3.CONTACTEN MET DONATEURS/BELANGSTELLENDEN/PUBLIC RELATIONS

-Donateursbestand

Het donateursbestand is met name door overlijden van oudere donateurs en het opschonen van het bestand licht afgenomen naar 275. De inkomsten uit donaties zijn in het verslagjaar licht gedaald. Wel heeft onder de donateurs aan het eind van 2022 een succesvolle actie plaatsgevonden om de aanschaf zonnepanelen voor de depotruimte mogelijk te maken. Deze bracht ruim €7.000,- op.

-Activiteiten

Het communicatie-, marketing- en PR-beleid is vastgelegd in een beleidsnotitie en wordt door een uit 2 leden bestaande PR-commissie uitgevoerd. Daartoe behoort op de eerste plaats het ontwerpen en laten bezorgen van posters en folders over de tentoonstellingen en het beheer van het activiteitenjournaal en het fotobestand. Ook de publiciteit voor de overige activiteiten, het beheer van de website en de promotie van het Heiligenbeeldenmuseum bij diverse gelegenheden en via het winkeltje nemen een belangrijke plaats in.

In het kader van het jubileumjaar werd iedere zaterdag de mogelijkheid van de bezichtiging van de toren en torenklokken, de orgelzolder en de gewelven boven de kerk als extraatje aangeboden, waarvan veel bezoekers gebruik hebben gemaakt. De begeleiding en uitleg werd verzorgd door drie gidsen van het museum. Wim de Mul en Casper Staal verzorgden daarnaast een speciale lezing over respectievelijk het Kruis(beeld) en God in beeld.

Het monumentenweekeinde in september had als thema: Levend Erfgoed.

Daarbij was tevens de gelegenheid om overvloedige devotionalia te kopen. De belangstelling was erg groot: ruim 400 bezoekers bezochten het museum.

Op zondag 10 december werd op het voorterrein van de kerk de Kerstfair van Kranenburgs Belang gehouden, waar het museum ook een verkoopstand had. De belangstelling was prima en de verkopen tevredenstellend.

Direct na de viering van het 25-jarig jubileum op 16 september is in de gemeente Bronckhorst een huis aan huiskrant bezorgd over het Heiligenbeeldenmuseum en haar vrijwilligers. Het betrof hier een coproductie in nauwe samenwerking met Gelderse Kerken. De publicatie leverde meteen twee nieuwe vrijwilligers voor het museum op.

In overleg met Erfgoed Gelderland zijn voorbereidingen gestart om in 2024 bezoekers bij een rondgang in het museum meer informatie te bieden met een te ontwikkelen QR-code.

-Nieuwsbrieven

Ook in 2023 hebben alle donateurs, vrijwilligers en relaties 2 nieuwsbrieven in full colour ontvangen, waaronder de 50^e jubileumsnieuwsbrief. De reacties hierop zijn positief. De Nieuwsbrieven (oplage 500 exemplaren) en andere nieuwtjes worden ook op de website geplaatst en ingezet als medium om nieuwe donateurs te werven, ook onder de meer geïnteresseerde bezoekers van het museum. Door het vertrek van onze huisdrukker uit Vorden is de verzorging nu naar volle tevredenheid en tegen een gunstiger prijs in handen van Printcopyservice in Zutphen.

-Website en Facebook

Het bedrijf Vir2Biz is verantwoordelijk voor het technisch beheer van de website (www.heiligenbeeldenmuseum.nl). De beheerder voor Facebook uit onze vrijwilligersgroep zorgt samen met de bestuurder met PR-taken voor een actuele site. In het verslagjaar telde de website 13186 unieke bezoekers (2022: 14335, 2021 13418: 2020: 3200), die de site 17564 maal bekeken. Er werd op 351682 pagina's geklikt. Per 31 december zijn 946 (+7%) natuurlijke personen als vriend geregistreerd, die periodiek van alle activiteiten op de hoogte worden gehouden. Daarvan is 48,8% man en 51,2% vrouw. Ook buiten Nederland worden wij vanuit 10 landen gevolgd. De eigen website wordt periodiek van nieuws en foto's voorzien.

-Mediacontacten

Via de Commissie PR zijn de reguliere contacten met betrekking tot de aangekondigde tentoonstellingen onderhouden. Daarnaast is extra publiciteit gezocht en verkregen bij de regionale omroepen en de regionale dag- en nieuwsbladen voor de tijdens de exposities georganiseerde extra activiteiten. Hieronder vallen de activiteiten gedurende het Monumentenweekeinde, de verkoopdag in september, de kerstgroepententoonstelling, het 25-jarig bestaan,

de bouw van de nieuwe depotruimte en de toekenning van de gemeentelijke Monumentenprijs 2023 aan dit bouwproject.
Omroep/TV Gelderland besteedde aandacht aan beide tentoonstellingen.
TV- en radio-interviews werden gegeven aan Radio Gelderland, Radio Ideaal en het TV-programma Kruispunt van KRO-NCRV.

-Toerisme

In samenwerking met de Stichting Achterhoek Toerisme trekken 31 Achterhoekse Musea, waaronder het Heiligenbeeldenmuseum, gezamenlijk op. In Nederland, Duitsland en België wordt hiervoor via radio, tv, kranten en overige media aandacht gevraagd vanuit de kernactiviteit Erfgoed. Sinds 2017 is de kern Kranenburg opgenomen in de knooppuntenroute voor fietsers. In 2019 zijn 2 nieuwe fietsroutes uitgezet, te weten: Heiligenbeeldenmuseum en Staal (naar het museum Staal in Almen) en Heiligenbeeldenmuseum en More (naar het museum in Kasteel Ruurlo) en op afzonderlijke routekaartjes uitgegeven.

Eind 2023 zijn plannen bekend gemaakt om een Gelders Museum in Zutphen te realiseren, waarbij het Heiligenbeeldenmuseum ook ondersteuning kan bieden.

-Advertorials

In het verslagjaar is gericht geadverteerd in de Achterhoekvakantiekant, Recreatiekant Gelderland en Overijssel, Kunst- en Cultuurkant Twente, Musea in de Achterhoek, de Kunst- en Museumkant Oost-Nederland, Katholiek Nieuwsblad, de kerstspecial Kerst in de Achterhoek, Achterhoeknieuws, de brochure Vorden Kastelendorp en de Margriet Wintergids. Ook in Venster, het orgaan van de GK, wordt in iedere uitgave aandacht besteed aan het kerkgebouw en de tentoonstellingen.

4.HEILIGENBEELDENMUSEUM

-Collectie

Het in 2015 vastgestelde Collectiebeleidsplan is regelmatig geactualiseerd en uitgebreid met een plan van aanpak voor de klimaatbeheersing en het Collectie Hulpverleningsplan.

In de ADLIB-registratie van het Heiligenbeeldenmuseum zijn per 31 december 2023 3162 objecten opgenomen, waarvan 108 in langdurige bruikleen. Tot de kerncollectie behoren 2299 heiligenbeelden en 123 kerstgroepen. De resterende objecten zijn vooral kruisbeelden, devotiekastjes, schilderijen en liturgische voorwerpen. Daarnaast hanteert het Heiligenbeeldenmuseum een terughoudend en gericht beleid bij verwerving van nieuwe objecten dat gericht is op museale kwaliteit enerzijds en het verminderen van de druk op de beperkte depotruimte anderzijds.

De erfgoed specialisten van het museum Catharijneconvent hebben eind 2022 een inspectie verricht van het roerend religieus erfgoed dat oorspronkelijk in de Antonius van Paduakerk berustte en in hun catalogus is opgenomen. Alles bleek nog in behoorlijk goede staat aanwezig. Enkele objecten waren al eerder overgebracht naar de Christus Koningkerk in Vorden en zijn daar geïnspecteerd.

Ter voorbereiding op de bouw van de nieuwe depotruimte en aanpassingen aan een deel van de bestaande depotruimten is voor de periode van 1 jaar van een particulier een tijdelijke opslagruimte gehuurd.

Met behulp van de vrijwilligers van de collectiebeheergroep en de inrichtingsgroep is het overgrote deel van de in die ruimten geplaatste objecten verpakt, beschreven, naar de tijdelijke opslagruimte overgebracht en in het najaar van 2023 weer teruggebracht naar de nieuwe depotruimte van het museum. Enkele (zwaar) beschadigde objecten zijn uit de collectie gehaald. Bij het plaatsen van stellingen in de nieuwe depotruimte is zoveel mogelijk bestaand materiaal hergebruikt. De definitieve plaatsing zal in de loop van 2024 zijn afgerond.

Bij de overgang naar een vernieuwde versie van Adlib in de Cloud en de verplaatsing van een groot deel van de huidige collectie naar de tijdelijke opslagplaats kwamen enkele onvolkomenheden aan het licht die nu en bij de terugplaatsing in de nieuwe depotruimte in 2023 en 2024 kunnen worden hersteld.

Bijzondere verwervingen in 2023 waren een piëta afkomstig uit de voormalige kapel van de gevangenis de Kruisberg en een aantal bijbelse platen die werden geschonken door het museum De Scheper in Eibergen. Daarnaast werden enkele kleinere objecten ((kruis-)beelden, kerstgroepen, devotionalia en boeken) geschonken en in de collectie opgenomen.

Langdurige uitleen van een aantal objecten afkomstig uit de collectie van wijlen H. Ensink vond plaats aan de R.K. Geloofsgemeenschap H. Plechelmus te Deurningen. Verdere langdurige bruikleen vond plaats aan het Museum voor Volkenkunde in Leiden, het Museum Warsenhoeck in Nieuwegein en het Stads klooster Mariken in Nijmegen. Kortdurende uitleen van beelden vond plaats aan de expositieruimte Dat Bolwerck in Zutphen, enkele parochiekerken in deze regio en enkele kerstgroepen aan de ondernemersvereniging van Lochem.

Ten behoeve van de eigen tentoonstelling “Met vallen en opstaan” werd een grote collectie kruisbeelden en kunstvoorwerpen van Wim de Mul uit Nijmegen in bruikleen genomen, alsmede van twee particulieren enkele kruiswegstaties die oorspronkelijk in de Antonius van Paduakerk hebben gehangen en een kleine kruisweg van keramiek.

Ten behoeve van de jaarlijkse kerstgroepententoonstelling zijn in dit jubileumjaar hoofdzakelijk kerstgroepen van de vrijwilligers Joop Arends, Nanny de Beer en Riet Rutting in bruikleen genomen en geëxposeerd. Er werden slechts zes eigen kerstgroepen tentoongesteld.

Op basis van het onderhouds- en restauratieplan en als gevolg van enkele tijdens transporten beschadigde objecten hebben onze restaurateurs Fons Rouwhorst en Ineke Heinen alsmede de nieuw aangetreden restaurateur Klaas Kaptijn vakkundige herstellingen aangebracht. Ook restaureerde Maarten ten Have de houten omlijstingen van een oude calvariegroep.

- Onderzoek

Het onderzoek naar de herkomst van een aantal voorwerpen uit de collectie is voortgezet, waarbij de nadruk lag bij de nieuw verworven aanwinsten. Met de verwerving van een aantal relevante boeken die in het documentatiecentrum worden opgenomen, kunnen zoekvragen sneller worden beantwoord.

Daarnaast weten particulieren het Heiligenbeeldenmuseum regelmatig te vinden met vragen over o.a. herkomst van hun heiligenbeelden of andere religieuze voorwerpen. In enkele gevallen is dankbaar gebruik gemaakt van de expertise die bij enkele leden van de Raad van Advies aanwezig is.

Regelmatig is deelgenomen aan allerlei onderzoeken van universiteiten, de Museumvereniging, het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Achterhoeks Bureau voor Toerisme over aspecten van het functioneren van de culturele/museale sector en de gevolgen van de coronapandemie..

-Nieuwe depotruimte

Na een voorbereidingstraject van enkele jaren is de bouw van de nieuwe depotruimte eind november 2022 van start gegaan en in juni 2023 afgerond. Gelijktijdig zijn enkele monumentale gedeelten die aan de nieuwbouw grenzen verduurzaamd.

Dit voor het museum belangrijke project is geleid door de bouwkundige Frans Kegels (GK), terwijl de bestuursleden van VKK Wim Nijenhuis en Ton Rutting fungeerden als vervangend projectleider en projectsecretaris. Leeflang Architectuur uit Vorden was de verantwoordelijke architect terwijl de uitvoering van de werkzaamheden voor rekening kwamen van Aannemersbedrijf Ruiterkamp, Installatiebedrijf Bosman en Gevelbekledingsbedrijf Ridder. Een deel van de werkzaamheden, vooral aan de buitenzijde, is door vrijwilligers van het museum uitgevoerd.

Voor de financiering van dit project is geput uit het eigen vermogen en is bij de GK een lening onder gunstige voorwaarden afgesloten. Daarnaast hebben overheden en particuliere fondsen bijdragen toegezegd ter hoogte van een derde deel van het totaal benodigde bedrag. Bij het onderdeel Bedrijfsvoering vindt een volledig verantwoordings plaats. De definitieve inrichting is in het najaar van 2023 begonnen en zal in 2024 worden afgerond.

-Reguliere tentoonstelling

Door het opheffen van de meeste coronamaatregelen is het museum vanaf 1 april tot en met 31 oktober weer volledig geopend geweest met inachtneming de uitgangspunten van het coronaprotocol.

Deze (jubileum) tentoonstelling met als thema: "Met vallen en opstaan" is afgesloten op de traditionele sluitingsdatum op 1 november (Allerheiligen) was succesvol en trok 4254 (2022:3813 2021: 3133) bezoekers. Naast veel voorwerpen uit de eigen collectie was er een grote inbreng van Wim de Mul uit Nijmegen die een grote verzameling kruisbeelden en verwante objecten, alsmede een aantal door hem vervaardigde kunstobjecten tentoonstelde. In nauwe samenwerking met hem en onze vrijwilligers Frans en Jopie Pietersen heeft voorzitter Ton Rutting een aan het 25-jarig bestaan en het speciale thema

gewijde film met de titel: "Met vallen en opstaan" geproduceerd, die aan alle bezoekers is vertoond.

-Kerstgroepententoonstelling

De vierentwintigste expositie, die is gehouden van 6 december 2023 tot en met 7 januari 2024 is ingericht met kerstgroepen uit de verzamelingen van de eigen vrijwilligers Joop Arends, Nanny de Beer en Riet en Ton Rutting, aangevuld met enkele grotere kerstgroepen uit de eigen collectie en had als speciaal thema: "Grenzeloos Mooi". Zij zijn lid van de Vereniging Vrienden van de Kerstgroep, die ieder jaar een grote rol speelt bij het realiseren en organiseren van de jaarlijkse tentoonstelling. Een speciaal fotoboek van die Vereniging zorgde voor extra interesse. Tevens werd de speciale kerstfilm: "Hoe de kerststal in Nederland is gekomen" aan de bezoekers vertoond. De tentoonstelling trok tot en met 31 december 2023 (2022: 1838) bezoekers. De bezoekcijfers van januari 2024(469) worden in het jaarverslag 2024 meegenomen.

De op zondag 10 december in samenwerking met Kranenburgs Belang op het terrein vóór het museum geplande Kerstfair kon na de 2 coronasluitingen weer doorgang vinden en is goed bezocht. Het kerstconcert van het Brummens Mannenkoor werd op dinsdagavond 19 december gehouden en trok ongeveer 80 bezoekers.

-Museumkaart

Met ingang van het seizoen 2018 is het Heiligenbeeldenmuseum op zes dagen van de week geopend van 12.00 tot 17.00 uur met alleen een sluiting op de maandagen. Hierdoor kan de Museumkaart in het museum worden gebruikt. In 2023 maakte ruim 50% van de betalende bezoekers gebruik van de museumkaart.

- Monumentendag

Dit jaar was het museum gedurende de Monumentendagen op 10 en 11 september het gehele weekend gratis geopend, wat tot een grote toeloop van bezoekers heeft geleid. Er waren 370 bezoekers. Tevens werden dat weekend de succesvolle jaarlijkse verkoopdagen van overvloedige devotionalia gehouden.

-Educatie

Het bestuur heeft een aantal maatregelen genomen om de interesse van de jongeren te verhogen. Allereerst is besloten om jongeren tot en met 12 jaar gratis toegang tot het museum te geven en er zijn in samenwerking met de basisscholen in de omgeving gerichte programma's ontworpen. Door deze maatregelen is het bezoek van kinderen t/m 12 jaar vanaf 2011 gestegen van 368 in 2012 tot 530 in 2018. Sinds 2019 is een duidelijke teruggang waar te nemen met als absoluut dieptepunt de jaren 2020 en 2021 als gevolg van de coronapandemie. In 2022 steeg dit aantal naar 358. Als gevolg van de coronapandemie namen schoolklassen in de afgelopen 2 jaar geen deel aan de activiteiten van ons museum. Hierin is gelukkig verandering gekomen. 191 leerlingen bezochten klassikaal het museum. In de kerstperiode ging dit gepaard met een door onze vrijwilligers ontwikkelde fotospeurtocht langs de uitgestalde kerstgroepen.

-Bezoekersaantallen

Het museum noteerde in 2022 de volgende aantallen bezoekers (ter vergelijking de aantallen in 2021, 2020, 2019 en 2018) :

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Totaal aantal bezoekers:	6616	5735	3815	2743	7344	7267
Groepsbezoek:	210	105	0	25	304	279
Betalende bezoekers:	5595	4620	3366	2430	6440	5897
waarvan Museumkaart:	3346	2631	1882	1492	3684	3086
Kinderen t/m 12 jaar:	224	358	113	28	192	530
Niet-betalende bezoekers:	797	757	336	260	692	561

Waar tot nu toe altijd de bezoekersaantallen een optelsom waren van 2 tentoonstellingen (de reguliere en de kerstgroepententoonstelling, waarbij de laatste ook één week van het volgende jaar besloeg) is dit na 2022 veranderd in de bezoekersaantallen tussen 1 januari en 31 december van het jaar.

Hierdoor worden de bezoekerijfers van de eerste week van januari 2024 niet meer meegerekend met de afgelopen tentoonstelling maar met die van het gehele jaar 2024. Daarmee lopen de bezoekerijfers bovendien synchroon met de museumkaartcijfers en de financiële administratie.

Zoals te zien is de invloed van de invoering van de Museumkaart ook in 2023 van grote invloed geweest. Bijna 51% (2022: 57%) van de betalende bezoekers maakte hiervan gebruik. De bezoekerijfers waren gemiddeld 15% hoger dan in 2022. De teruggang als gevolg van de coronapandemie heeft het museum duidelijk achter zich gelaten. Wel is duidelijk dat de bezoekerijfers nog niet terug zijn op het oude niveau, een gegeven dat bij alle Nederlandse musea een rol speelde.

5. ORGANISATIE

-Bestuur

In 2022 waren de voorzitter Ton Rutting en het bestuurslid voor PR en Marketing Bart Overbeek statutair aftredend. Zij zijn beiden herbenoemd. De in 2020 ontstane vacature van collectiebeheerder werd tijdelijk door de voorzitter waargenomen. In september 2023 is Marc van der Linden benoemd tot nieuwe bestuursvoorzitter en is Ton Rutting teruggetreden als voorzitter en benoemd als bestuurder collectiebeleid en -beheer, waarmee aan de waarneming van die functie een einde kwam.

Het bestuur komt maandelijks bijeen in de Antonius van Paduakerk.

De diverse werkgroepen hebben via één van de bestuursleden, die als coördinator van die werkgroepen optreden een linking pin met het bestuur.

Het bestuur vergaderde afgelopen jaar 11 maal en twee keer met de Raad van Advies. De vergadering met het bestuur van de GK met de aangesloten kerken in de regio Achterhoek werd in september in Hoog Keppel gehouden en stond in het teken van de gevolgen van de energiecrisis en de voorgenomen viering van het jubileum van GK in 2024.

Er is veel activiteit ontplooid om op de gevolgen van de energiecrisis te anticiperen en de duurzaamheid – ook bij de verbouw en nieuwbouw van de depotruimten – te vergroten. Tenslotte hebben, de voltooiing van de nieuwe depotruimte, de overdracht van het voorzitterschap en de voorbereiding en uitvoering van het 25-jarig jubileum van het museum in 2023 extra aandacht gekregen.

-Beloningsbeleid

De Stichting (bestuur en vrijwilligers) functioneert louter met behulp van niet betaalde krachten. Zij ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden, doch krijgen op verzoek slechts een vergoeding van gemaakte kosten.

-Vrijwilligers

Per 31 december 2023 telt onze Stichting 79 vrijwilligers, die gezamenlijk alle voorkomende functies en taken uitvoeren. Al sinds de oprichting wordt al dit werk zonder één enkele beroepskracht en geheel belangeloos gedaan. Zij vormen samen de beste vrienden en steunpilaren van de Antonius van Paduakerk! In het verslagjaar mochten wij 4 nieuwe vrijwilligers verwelkomen, terwijl 2 vrijwilligers hun taken op eigen verzoek hebben neergelegd. Aan ziekte, overlijden en bijzondere gebeurtenissen bij vrijwilligers wordt gericht aandacht besteed. Dit jaar overleed na een lang ziekbed de oud-penningmeester vanaf de oprichting Harry Mombarg.

De traditionele vrijwilligersdag rondom Allerheiligen – altijd een jaarlijks hoogtepunt! - kon dit jaar weer doorgaan. De reisdoelen waren het museum De Scheper en de Mallumse Molen in Eibergen en het geheel werd afgesloten met een stampottenbuffet in Ruurlo.

Bijzonder eervol was het gegeven dat de vrijwilliger Wim Gudde, actief als gastheer, gids en educatief ontwikkelaar van jeugdprogramma's, voor zijn inzet in het museum maar ook voor inzet op sociaal terrein, tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst 2023 van de gemeente Bronckhorst werd benoemd tot Vrijwilliger van het jaar 2022.

In april werd de voorzitter van het bestuur, Ton Rutting, o.a. wegens zijn grote verdiensten voor het Heiligenbeeldenmuseum benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Uit de vrijwilligers was in het najaar van 2022 een speciale Jubileumcommissie samengesteld die samen met 2 bestuursleden de activiteiten in september 2023 rond het 25-jarig bestaan hebben georganiseerd en begeleid.

-Raad van Advies

De in 2012 ingestelde Raad van Advies heeft als taak om het bestuur en de vrijwilligers te voeden met trends, ideeën en ontwikkelingen vanuit diverse voor het museum relevante invalshoeken en ook als klankbord te fungeren voor het te voeren strategische en operationele beleid. De Raad van Advies bestaat uit: drs. Pierre Cuypers, achterkleinzoon van de ontwerper en bouwer van de kerk en actief in onderwijs, cultuur en politiek, Mr. Zeno van Dorth tot Medler, vertegenwoordiger van de familie van de stichters van de kerk, drs. Casper Staal, voormalig conservator van het Museum Catharijneconvent, drs. Pia

Verhoeven, erfgoed specialist en voormalig directeur a.i. van de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland en drs. Edwin van der Veldt, docent aan de Reinwardtacademie (Amsterdamse Hogeschool van de Kunsten). In het afgelopen jaar heeft het bestuur enkele malen gericht en naar tevredenheid gebruik gemaakt van hun veelzijdige expertise en contacten. De Raad van Advies vergaderde in 2023 twee maal met het bestuur.

-Opleiding en educatie

Het cursusaanbod van Erfgoed Gelderland (voorheen Gelders Erfgoed) op gebied van museumbeleid en –praktijk is als gevolg van reorganisaties en bezuinigingen overgenomen door het Cultuurcollege. Het cursusaanbod wordt periodiek gevolgd en waar gewenst worden vrijwilligers op dit aanbod gewezen.

6.BEDRIJFSVOERING

-Exploitatie

Eind 2012 is een bevestiging van de Belastingdienst ontvangen dat de Stichting – na een controlebezoek- de ANBI-status behoudt. Aan de daaruit volgende publicatieplicht op de website wordt voldaan.

Met ingang van 2013 is besloten het onderscheid tussen bezoekers jonger, c.q. ouder van 65 jaar te laten vervallen en betaalt iedere bezoeker vanaf de leeftijd van 13 jaar dezelfde toegangsprijs.

Bezoekers onder die leeftijd en houders van een Museumkaart hebben gratis toegang. Met ingang van 1 januari 2023 is de toegangsprijs voor zowel individuele als groepsbezoekers verhoogd naar €7,50. Oorzaken hiervoor zijn de dekking voor de hoge kosten voor de bouw van de nieuwe depotruimte, alsmede de sterke verhoging van zowel de huur als de energieprijzen.

Het boekjaar 2023 is afgesloten met een verlies van €157.324 als gevolg van de kosten van de nieuwe depotruimte. De effectenportefeuille die in 2022 nog een ruim verlies liet zien, leverde nu een koerswinst van €6785 op. Als deze eenmalige posten buiten beschouwing worden gelaten bedroeg het positief resultaat van de normale exploitatie ongeveer €2000,-.

-Afsluiting project Depotruimte

Nu het project Depotruimte is afgesloten kan de balans worden opgemaakt. Het is in het bestaan van het Heiligenbeeldenmuseum het meest omvangrijke en complexe project geweest dat is uitgevoerd. De voorbereidingen zijn in maart 2020 begonnen en eind 2023 konden alle activiteiten worden afgesloten. De samenwerking tussen Heiligenbeeldenmuseum en Gelderse Kerken, met overheden, architect en bouwkundige partners is nagenoeg zonder rimpelingen verlopen. De stichtingskosten werden aanvankelijk (zonder inrichtingskosten) begroot op ca. €250.000 maar liepen als gevolg van de Oekraïne crisis op naar €341.925. Om het project financieel beheersbaar te houden is kritisch naar de kosten gekeken en is op enkele posten waar dit mogelijk en verantwoord was, bezuinigd. Aan het einde van het project is vastgesteld dat het project zowel binnen de tijd als binnen dit begrote budget is gerealiseerd en onderscheidt zich daarmee in positieve zin van veel andere projecten!

Er is veel tijd en energie gestoken in ondersteunings- en subsidieaanvragen, die echter maar voor een deel succesvol waren. Van de Stichting Gelderse Kerken is een bedrag van € 100.000 geleend. Uiteindelijk werden bedragen ter hoogte van ca. € 120.000 aan subsidie/ondersteuning ontvangen. De eigen investering van het Heiligenbeeldenmuseum bedroeg ca. € 170.000.

Daarenboven heeft de inzet van vrijwilligers ervoor gezorgd dat het project financieel binnen de kaders is gebleven. Aan de publiciteit is ruim aandacht besteed en zoals elders vermeld heeft de gemeente Bronckhorst het ontwerp van architect Henk Leeflang met de gemeentelijke Monumentenprijs 2023 onderscheiden. Het nieuw gebouwde gedeelte onderscheidt zich duidelijk van het monument en heeft inmiddels veel lovende reacties ontvangen. De officiële ingebruikstelling was op 16 september 2023, gelijktijdig met de viering van het 25-jarig bestaan van het museum. De volledige herinrichting van alle depotruimten zal pas in de loop van 2024 zijn afgerond. Een afzonderlijk evaluatieverslag is opgemaakt en besproken in het bestuur en de Raad van Advies en verzonden aan het bestuur van Gelderse Kerken.

-Subsidie

De Stichting VKK/Heiligenbeeldenmuseum heeft het tot nu toe nog zonder structurele subsidie gered. De ondersteunende bijdragen en de projectsubsidies voor de nieuwbouw van de depotruimte zijn niet structureel. Het bestuur heeft veel energie gestoken in de aanvragen voor financiële bijdragen voor het depotruimteproject. Hoewel veel fondsen aangaven in verband met de verleende ruimhartige steun aan allerlei organisaties vanwege de coronapandemie nu even een pas op de plaats te maken werden wel positieve reacties ontvangen van de gemeente Bronckhorst, de provincie Gelderland, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Paul de Gruyterfonds, de kringloopwinkel De Werf en de Rotary Vorden-Zutphen.

In verband met het 25-jarig jubileum van het museum is een film gemaakt met als thema: "Met vallen en opstaan." Hiervoor zijn (bescheiden) bijdragen ontvangen van het Gravin van Bylandtfonds en het Prins Bernhard Cultuurfonds/Gelderland.

-Verzekeringen

Vanaf 2012 zijn alleen de in bruikleen genomen voorwerpen verzekerd. Voor alle vrijwilligers is een basisverzekering met uitgebreide dekking van de gemeente Bronckhorst van kracht. Voorts is naast een uitgebreide gevaren- en risicoverzekering een verzekering voor bedrijfs- en bestuursaansprakelijkheid afgesloten, alsmede een verzekering uit hoofde van door vrijwilligers met hun auto voor het museum gemaakte ritten.

In het afgelopen jaar zijn alle risico's opnieuw beoordeeld en aangepast. Het bestuur heeft beslist om alle verzekeringen onder te brengen bij de Onderlinge verzekeringsmaatschappij Donatus. Dit heeft geleid tot een behoorlijke kostenbesparing.

-Automatisering

De groei van de ingevoerde bestanden in het museale bibliotheeksysteem Adlib brengt met zich mee dat het beheer via een eigen PC kwetsbaar geworden is en kunnen ook nieuwe toepassingen niet of moeizaam worden ingepast. Om die reden zijn de gegevensbestanden ingaande 1 januari 2021 geconverteerd

naar een verbeterd collectiemanagementsysteem : Axiell Collections dat wordt aangeboden als een cloudservice. Hierdoor kan vanaf iedere plek worden ingelogd en het systeem worden, gevuld, gewijzigd en geraadpleegd. Axiell Collections is gebruikersvriendelijker en heeft een verbeterde functionaliteit. Er hoeven geen eigen pc's meer te worden aangeschaft en er is altijd voldoende opslagcapaciteit. De voordelen wegen ruimschoots op tegen de meerkosten per jaar.

-Veiligheid

In 2023 zijn geen incidenten gerapporteerd, waarbij bezoekers van het museum zijn betrokken. Na de eerste lockdown is het museum geopend met volledige inachtneming van de overheidsmaatregelen en het speciale Coronaprotocol van de Museumvereniging. Deze maatregelen functioneerden tot volle tevredenheid en hebben niet geleid tot klachten van bezoekers. Na het opheffen van allerlei coronamaatregelen zijn de basisuitgangspunten ten opzichte van bezoekers wel gehandhaafd.

Het elektronische beveiligingssysteem is sinds 2020 voorzien van een digitale verbinding met de alarmcentrale. Als gevolg van de bouw van de nieuwe depotruimte is het systeem uitgebreid De vluchtroutes, het sleutelplan, de bliksembeveiliging, de toegangscode en het calamiteitenplan die na het afsluiten van de restauratie waren aangepast zijn na de realisatie van de nieuwbouw eveneens geactualiseerd. Het museum is volledig rolstoeltoegankelijk. De AED-defibrillator is – vanwege de beschikbaarheid in het aangrenzende Traumacentrum - in overleg met Kranenburgs Belang verplaatst naar een andere locatie.

-Energie en onderhoud

Om het energieverbruik en de daarmee samenhangende kosten te beperken zijn veel lampen vervangen door ledlampen en – strips. In december 2016 is het bestaande energiecontract opgezegd en is het nieuwe energiecontract via de GK ondergebracht bij Energie voor Kerken, waardoor de kosten flink werden teruggebracht . Met de nieuwe provider – Greenchoice - wordt bovendien alle energie op duurzame wijze geproduceerd.

Met ingang van 2023 werd een nieuw collectief jaarcontract van kracht dat heeft geleid tot een enorme prijsstijging. Vooruitlopend daarop zijn al stringente maatregelen genomen om het gasverbruik aanzienlijk terug te dringen. Dit heeft in 2023 geleid tot het terugbrengen van het gasverbruik van ca. 8000 tot ca. 2500 m3 gas per jaar.

Door de aanleg van zonnepanelen op de nieuwe depotruimte wordt gestreefd naar het beheersbaar houden van de totale kosten voor elektriciteit. Naast de nieuwe depotruimte zijn ook de onder het monument vallende bestaande onderdelen van de depotruimte geïsoleerd als onderdeel van een adequate klimaatregeling voor de opgeslagen collectieonderdelen. De invoering van de continue klimaatregeling in de depotruimten heeft overigens wel geleid tot een aanzienlijke toename van de stroomkosten. De zonnepanelen konden pas vanaf 1 juli stroom (terug)leveren, waardoor het volledige effect pas in 2024 zichtbaar wordt.

Monumentenwacht heeft haar jaarlijkse onderhoudsinspectie uitgevoerd; zij rapporteren rechtstreeks aan de eigenaar van de kerk (GK). Een actiepunt betrof de aantasting van een vloer in een biechtstoel door houtrot. Deze vloer is hersteld en het schilderwerk is met eigen vrijwilligers uitgevoerd.

7.SAMENWERKING

GK

De samenwerking met de GK is goed. De intensieve contacten en de uitwerking van het plan voor een nieuwe depotruimte zijn elders in dit verslag al aan de orde gekomen. Besloten is dat de kosten van de verduurzaming en achterstallig onderhoud aan de verbindingsgang met de pastorie en de aansluitende opslagruimte voor rekening van de eigenaar blijven, waarbij de Provincie Gelderland 50% van de kosten draagt. De kosten van de nieuwbouw zijn geheel voor de Stichting VKK. GK heeft verder een lening onder gunstige voorwaarden verstrekt en leverde de bouwkundig projectleider voor het project. Verdere samenwerking kreeg gestalte bij regelmatige publicaties in het blad Venster, de in september verspreide speciale huis-aan-huispromotiekrant over het Heiligenbeeldenmuseum en haar vrijwilligers, bij de realisatie van het jeugdeducatieproject, bij de openstelling tijdens de Monumentendagen, het promoten van de GK bij bezoekers en relaties en het vertegenwoordigen van beide organisaties bij de Coöperatie Erfgoed Gelderland.

-Erfgoed Gelderland

Het bestuur volgde de agenda's en besluitvorming van de Coöperatie. De vergaderingen van de coöperatie vonden niet langer online plaats. Van de expertise van Erfgoed Gelderland is gebruik gemaakt bij collectiebeheer en de ondersteuning van Adlib en ondersteuningsaanvragen in verband met de voorgenomen bouwplannen voor een depotruimte. Van de diensten van Erfgoed Gelderland is gebruik gemaakt bij overleg over samenwerking tussen Achterhoekse musea, bij de ontwikkeling van het jeugdeducatieproject, bij de ontwikkeling van een QR-code en bij het aanbod voor cursussen voor bestuursleden en vrijwilligers. Tevens presenteert het Heiligenbeeldenmuseum zich via de provinciale website www.mijngelderland.nl op het gebied van cultuurhistorie. In de afgelopen jaren is meegewerkt aan de inhoud van het Verhaal van Gelderland, een canon van de geschiedenis van de provincie.

-Musea

Het Heiligenbeeldenmuseum is een erkend en geregistreerd museum dat is ingeschreven in het Nationale Museumregister en tevens lid van de Nederlandse Museumvereniging. Door uitbreiding in openingsdagen - na overleg met de vrijwilligers - maakt het Heiligenbeeldenmuseum vanaf april 2018 gebruik van de faciliteiten van de Museumkaart. Het over en weer gebruik maken van het intermuseaal bruikleenverkeer is elders in dit verslag benoemd.

De periodieke audit van het Museumregister heeft in juli 2017 plaatsgevonden. In januari 2018 is bericht ontvangen dat de registratie en erkenning op grond van de bevindingen worden gecontinueerd. Eind 2021 is bericht dat het Heiligenbeeldenmuseum voor 2022 en 2023 niet is ingeloot voor de volgende audit.

Met het museum Smedekinck in Zelhem is in de afgelopen (corona-) jaren gezamenlijk opgetrokken om de positie van de musea in de gemeente Bronckhorst beter voor het voetlicht te brengen en in aanmerking te brengen voor compensatiebetalingen. Dit traject is succesvol verlopen en de gezamenlijke acties worden ook in de toekomst voortgezet.

De vergaderingen van vertegenwoordigers van erfgoedinstellingen met religieuze deelcollecties onder regie van de directeur van het Museum Catharijneconvent in Utrecht stonden ook in 2023 op een laag pitje, hoewel hiervoor al eerder bij de directeur nadrukkelijk aandacht is gevraagd. Wellicht dat de coronapandemie hierbij ook een vertragende rol heeft gespeeld. Met de nieuw benoemde directeur van dit museum zal in 2024 wederom contact worden opgenomen.

-R.K. Instellingen/parochies

In het algemeen wordt de informatie over de tentoonstellingen in allerlei kerkelijke bladen van bisdom en parochies goed opgenomen. De parochie HH.12 Apostelen neemt de tentoonstellingen uitgebreid op in het blad "Onderweg" en in een speciale kerstfolder. De nieuwjaarsreceptie voor de medewerkers en bestuurders van deze parochie is zowel begin januari 2023 als in januari 2024 weer in het museum gehouden.

Op verzoek van parochies/geloofsgemeenschappen worden regelmatig objecten uit de museumcollectie tijdelijk in bruikleen gegeven, zoals aan het Eucharistisch Centrum in de St. Jan de Doper in Zutphen en worden soms objecten ontvangen die in de collectie kunnen worden opgenomen, dan wel tijdelijk in bruikleen genomen. Vanwege het 150-jarig bestaan van de ook door Pierre Cuypers gebouwde Willibrorduskerk in Ruurlo, is het speciaal uitgegeven boekwerk ook opgenomen in onze museumwinkel.

Het bestuur volgt de sluiting voor de katholieke eredienst van een aantal omliggende kerken met het oog op een eventuele overname van relevante heiligenbeelden en devotionalia.

-Kranenburgs Belang

Er zijn goede contacten met Kranenburgs Belang. De al eerder uitgezette "Cuyperswandeling" mag zich in een behoorlijke belangstelling verheugen. Sinds 2011 zijn de tentoonstellingen van het Heiligenbeeldenmuseum op de activiteitenborden bij de toegangen tot het dorp vermeld.

De in december door Kranenburgs Belang georganiseerde kerstfair op het terrein voor de kerk kon dit jaar wel doorgaan en mocht zich in een goede belangstelling verheugen. Ook werd buiten een grote kerststal met een verlichte kerstboom geplaatst.

Met het bestuur van Kranenburgs Belang en andere belanghebbenden is gezamenlijk opgetrokken bij de aanvraag voor een busverbinding vanaf het station Vorden naar Kranenburg. Deze uursverbinding op werkdagen was vanaf maart 2020 vanwege de coronapandemie stilgelegd maar is in het najaar van 2021 weer hervat.

-Gemeente Bronckhorst

Het museum wordt jaarlijks uitgenodigd op een informatiedag voor toeristische attracties en is betrokken bij het gemeentelijk programma voor vrijwilligers. Door een beleidswijziging m.b.t. financiële faciliteiten voor stichtingen en verenigingen in de gemeente wordt de betaalde OZB-belasting terugbetaald.

Er is regelmatig contact met ambtenaren die werkzaamheden verrichten en adviseren m.b.t. gebiedskwesties, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en cultuur. In het afgelopen jaar was dit vooral over de bouwplannen voor een depotruimte, die bovendien hebben geleid tot een financiële bijdrage van de gemeente van € 15.000,-. Bovendien is in het kader van de vergroting van de duurzaamheid € 10.000,- subsidie verkregen voor de aanleg van zonnepanelen. Bijzonder eervol was de toekenning van de jaarlijkse Monumentenprijs van de gemeente Bronckhorst in september 2023 aan het project depotruimte.

-Provincie Gelderland

In oktober 2021 heeft een online overleg plaatsgevonden over de mogelijkheden van een provinciale subsidie bij de bouwplannen voor de nieuwe depotruimte. Een aanvraag in het kader van de 50% subsidieregeling Functioneel erfgoed is in samenwerking met de GK in 2022 gedaan en heeft na intensief overleg begin 2023 geleid tot een toekenning.

Voor de verbetering van de infrastructuur bij de nieuwbouw van de depotruimte heeft het museum succesvol gebruik gemaakt van de subsidieregeling voor kleine musea en werd een bijdrage van € 10.000 toegekend.

-Klooster Kranenburg

Eind december 2018 is het Traumacentrum officieel in gebruik genomen en in het voorjaar van 2019 is de herinrichting van het voorterrein gerealiseerd. Hierdoor is het rondrijden niet langer mogelijk. Enkele klachten over o.a. rokende cliënten en bevoorrading zijn besproken en naar tevredenheid opgelost. Er is goede samenwerking geweest bij het permanent openstellen van de nooduitgang bij museumbezoek in coronatijd en aanpassen van de verwijsborden voor fietsers en automobilisten naar het museumterrein. Inmiddels is de voormalige pastorie, gelegen aan de andere zijde van de kerk, ook door het Traumacentrum in gebruik genomen voor dagbehandelingen. Met de GK wordt het verkeersgebruik over onze percelen schriftelijk vastgelegd.

-Stichting Achterhoek Toerisme

In samenwerking met dit bureau trekken 31 musea in de Achterhoek gezamenlijk op om meer bezoekers te trekken, ook uit Duitsland en België. Sinds 2017 is het Heiligenbeeldenmuseum basispartner. Vanuit het bestuur is deelgenomen aan een discussiedag Vitaal en gezond museum, waarvan de conclusies worden betrokken bij de toekomstvisie.

-VVV Vorden

Er is een goed contact met (de vrijwilligers) van de VVV in Vorden en de overige kantoren in de nabije omgeving. Na een nieuwe start ondersteunt ons museum de inmiddels gelanceerde activiteiten van de nieuwe VVV Bronckhorst/Vorden.

-Scholen

Vanuit het jeugdeducatieproject worden scholen in de gemeente Bronckhorst gestimuleerd deel te nemen aan de projectactiviteiten. Ook kan er via de website Reizen in de tijd van Erfgoed Gelderland worden aangemeld. Met name klassen van de samenwerkingschool in Kranenburg en de inmiddels samengevoegde R.K. en Prot.Chr. Basisschool zijn trouwe bezoekers. Vanuit basisscholen in Ruurlo en Borculo is inmiddels belangstelling getoond. Naast de kinderen en leerkrachten maken ook veel begeleidende ouders op deze wijze kennis met het museum. Alle klassikale bezoeken waren als gevolg van de coronapandemie langdurig stilgelegd, maar zijn inmiddels weer voorzichtig gestart.

-Overig

Goede contacten worden eveneens onderhouden met bestuur en leden van de Vereniging Vrienden van de Kerstgroep en het bestuur van de Stichting tot behoud van erfgoed rond kerst – Nederland.

In samenwerking met laatstgenoemde Stichting werd eerder het klankbeeld over Driekoningen geproduceerd en in 2019 de film over : “Hoe de kerststal in Nederland kwam”, waarmee tevens een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan het vastleggen van een stukje immaterieel cultureel erfgoed. Leden van de vereniging Vrienden van de Kerstgroep exposeren ieder jaar weer hun mooiste kerstgroepen in ons museum. Ook voor het jaar 2022 en 2023 zijn hierover afspraken gemaakt.

8.BELEIDS- EN ACTIEPLAN 2023-2026

Sinds 2008 heeft VKK een beleids- en actieplan dat een periode van vier jaar beslaat, opgedeeld in vier jaarschijven. Sinds november 2014 is - na consultatie van de Raad van Advies - een beleidsplan voor de vierjarige beleidsperiode vastgesteld, dat ook op de website van het Heiligenbeeldenmuseum is gepubliceerd. Begin 2023 is het beleidsplan voor de nieuwe periode van 2023 – 2026 voorbereid en vastgesteld.

-Actiepunten uit het jaarplan 2023

Belangrijke actiepunten uit 2022 betroffen de realisatie en herinrichten van nieuwe depotruimten en het vergroten van de duurzaamheid. Deze doelen zijn in 2023 met succes behaald. Ditzelfde gold voor de aandacht voor het 25-jarig bestaan en het maken van een speciale film.

Het actieve beleid om de inkomsten uit de museumwinkel te vergroten heeft ook in 2023 zijn vruchten afgeworpen.

-Toekomstvisie

De energiecrisis heeft ook voor het Heiligenbeeldenmuseum behoorlijke gevolgen gehad. Het valt niet mee om in een monumentaal gebouw gepaste maatregelen te vinden om de nadelige gevolgen zoveel mogelijk te beperken. Met het gereedkomen van de nieuwe depotruimte zijn we er nog niet. De definitieve inrichting en het brengen van samenhang zal nog geruime tijd vergen en veel aandacht en inzet van bestuur en vrijwilligers vragen. Ditzelfde geldt voor het inrichten van het documentatiecentrum.

Suggesties vanuit de toeristische sector om musea beter te promoten worden meegenomen in onze toekomstvisie. In samenwerking met Gelderse Kerken zal worden gezien hoe ook (aanpassing van) de buitenomgeving positief kan uitwerken op het museumbezoek.

De verdergaande samenwerking met soortgelijke musea met het aandachtsveld religieus erfgoed is nagenoeg tot stilstand gekomen, maar zal wederom onder de aandacht worden gebracht om de professionalisering beter gestalte te geven en verantwoorde keuzes te maken m.b.t. de toekomstige collectie, depotbeheer en onderzoekstaken.

9.TENSLOTTE

Het bestuur bedankt alle vrijwilligers, donateurs en overige relaties wederom voor de steun die het in het afgelopen jaar heeft ervaren. Ook in 2024 zullen wij weer met veel energie, enthousiasme en inzet werken aan een verdere verbetering van onze prestaties en resultaten!

Vorden, 23 februari 2024.

Bijlagen:

- Jaarrekening 2023
- Bestuursprofielen
- Nevenactiviteiten bestuursleden